

Böcek Taksonomisi

Organizmaların sınıflandırılmasının teori ve uygulamasıyla ilgili bilim dalı olarak tanımlanır.

I. ALTSINIF: APTERYGOTA (=KANATSIZ BÖCEKLER) Bu altsinifa giren böceklerde primer olarak kanat yoktur. Embriyo döneminde kanat bulunmaz. Başkalaşım geçirmeyen ilkel böceklerdir. Bu böcekler dört takım halinde incelenebilir. Bunlar Protura, Thysanura, Diplura ve Collembola (Kuyrukla Sıçrayanlar) takımlarıdır.

II. ALTSINIF: PTERYGOTA (=KANATLI BÖCEKLER). Bu altsinifa dahil olan böceklerin genellikle iki çift kanada sahip iseler de, sadece bir çift kanadı olanlar ve hatta hiç kanadı bulunmayanları da vardır. Kanatlı böceklerden bazılarında larva dönemlerinde, kanatlar iz halinde görülür. Bunlara “Exopterygota” adı verilir. Larva döneminde kanat izleri dışardan hiç görülmeyenlere de “Endopterygota” grubu olarak isimlendirilir.

Coleoptera (=Kıvkanatlılar)

Coleoptera, Insecta sınıfı içinde de bilinen türlerin % 40'ından fazlasına sahiptir. Bu takımda bulunan böceklerin erginlerinin ön kanatlar kalın ve sertleşmiştir. Erginlerde ön veya üst kanatlara elytra (Tekili: elytron) ismi verilir. Arka kanatlar genellikle iyi gelişmiş zar şeklinde ve uçuş görevini yapar. Anobiidae (Tosvuranböcekler), Elateridae (Telkurtları), Silvanidae (Cucujiidae), Buprestidae (Süslüböcekler), Coccinellidae (Gelinböcekleri), Tenebrionidae (Esermböcekler), Cerambycidae (Tekeböcekleri), Chrysomelidae (Yaprakböcekleri), Bruchidae (Tohumböcekleri) gibi önemli familyaları içerir.

Lepidoptera (Kelebekler, Pulkanatlılar)

Erginlerin ağız tipi emicidir. 1. çift maxilla emici hortuma dönüşmüş ve hortum çok fazla uzamış bir yapı halindedir. Kanatlar yassı ve zarımsı yapıdadır. Dişiler erkekleri çekmek için; erkekler de çiftleşmeyi başlatmak için feromon salgılar. Genelde döl sayıları birden fazladır. Cossidae (Ağaçkurtları), Tortricidae(Meyva içkurtları ve Yaprakbüklenler), Tineidae (Güveler), Yponomeutidae (Ağkurtları), Gelechiidae, Pyralidae, Nymphalidae (Alacakelebekler), Papilionidae vb içerdiği bazı önemli familyalardır.

Hymenoptera (=Zar Kanatlılar, Arılar)

Erginlerde farklı ağız yapıları bulunabilir. Bunlardan çiğneyici olanlar karıncalarda olduğu gibi ayrıca balarılarında görülen yalayıcı-emici ağız tipi bulunur. Kanatlar zar gibi; iki çift olarak bulunur. Fitofag türlerin yanında sosyal böcekleri ve önemli parasitoit familyalarını barındırır. Tenthredinidae (Testereliarılar), Cephidae (Saparlıları), Ichneumonidae (Asalakarılar), Braconidae, Trichogrammatidae, Cynipidae (Urarıları, Galarlıları) içerdiği bazı önemli familyalardandır.

Diptera (Sinekler)

Sineklerin, diğer böcek takımlarından farklı, ikinci çift kanatlarının olmaması ve her bir kanadın "halter" denen uçuşta dengeyi sağlayan organa dönüşmesidir. Böylece birkaç kanatsız türü hariç hepsi bir çift kanata sahiptir. Erginleri sokucu-emici ya da yalayıcı-emici ağız tipine sahiptir. Culicidae, Cecidomyiidae (Ursinekleri), Tabanidae (Atsinekleri), Syrphidae (Çiçeksinekleri), Tephritidae (Trypetidae) (Meyva sinekleri), Agromyzidae bulundurduğu familyalarından bazılarıdır.

Orthoptera (=Çekirgeler, Düz Kanatlılar)

Üst kanatlar hafif kitinleşmiş ve parşömenimsi yapıda, alt kanatlar zar şeklinde ve bol damarlıdır. Çekirgeler ve danaburnu, bu takımın içinde bulunur. Yarı başkalaşım geçirirler. Ağız parçaları çiğneyici tiptedir. Arka bacaklar kuvvetli ve genellikle sıçramaya olanak sağlar. Tettigoniidae (Yeşilçekirgeler-Otçekirgeleri), Gryllidae (Karaçekirgeler), Gryllotalpidae, Acrididae (Tarla çekirgeleri) familyalarını içermektedir.

Hemiptera

Ağız parçaları sokucu emici tipte olup hortum serbest ve başın ön kısmından çıkar. Ön kanatlara hemelytra denir: Dip yarısı derimsi; uç yarısı ise zarımsıdır. Arka kanatlar zar şeklindedir. Yarı başkalaşım geçirirler. Bazılarında savunma mekanizması olarak pis koku salgısı bulunmaktadır. Fitofag türlerin yanında önemli avcı türleride barındırmaktadır. Pentatomidae, Scutelleridae, Tingidae, Anthocoridae, Miridae ve Nabidae içerdiği önemli familyalardandır.